

Гадевич К. М., бакалавр
Зварич Л. В., ст. викладач
кафедри менеджменту організацій
Одеського національного економічного університету

ЗНАЧЕННЯ КРОСКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ФАКТОРУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Кроскультурний менеджмент стає невід'ємною частиною діяльності сучасних підприємств в умовах глобалізації. Він відіграє ключову роль у досягненні ефективності і конкурентоспроможності компаній на міжнародному рівні.

На думку Ненсі Адлер, кроскультурний менеджмент вивчає поведінку людей в організаціях в усьому світі та описує організаційну поведінку в різних країнах та культурах, порівнює різні моделі цієї поведінки та прагне зрозуміти і покращити взаємодію між працівниками, клієнтами, постачальниками та партнерами з різних країн та культур [1].

Основними причинами порушення кроскультурних комунікацій у полікультурному середовищі визначають проблеми, а саме: сприйняття особистістю навколишньої реальності, яке властиве кожній людині; стереотипи, які притаманні кожній особистості; етноцентризм як відчуття переваги власної національної культури [2].

Впровадження кроскультурного менеджменту приносить численні переваги підприємствам, а саме:

1. Підвищення конкурентоспроможності та розширення ринків. Кроскультурний менеджмент допомагає підприємствам адаптувати свої продукти та послуги до різних ринків та культурних контекстів. Це робить їх більш конкурентоздатними на світовому рівні. Завдяки врахуванню культурних особливостей, підприємства можуть ефективно входити на нові ринки і здобувати нових клієнтів.

2. Ефективне управління ресурсами. Кроскультурний менеджмент сприяє кращому використанню людських ресурсів та капіталу підприємства. Це включає у себе підбір та управління міжнародними командами та використання ресурсів в різних частинах світу ефективним способом.

3. Підвищення рівня задоволеності споживачів. Адаптація продуктів та послуг до місцевих потреб і вподобань споживачів призводить до покращення їхньої задоволеності. Це сприяє збільшенню лояльності клієнтів та підвищенню обсягів продажів.

4. Зменшення ризиків. Кроскультурний підхід допомагає підприємствам уникати культурних непорозумінь і конфліктів, що можуть призвести до негативних наслідків для бізнесу. Врахування культурних особливостей допомагає зменшити ризики і покращити стабільність підприємства.

5. Збільшення інноваційності. Різноманітність перспектив і досвіду, які приносять різні культури, може сприяти створенню інноваційних ідей і рішень. Кроскультурний підхід може стати джерелом новаторських рішень у розвитку продуктів та послуг [3].

Вплив кроскультурного менеджменту на підприємства полягає в здатності ефективно працювати в різних культурних середовищах і вигідно використовувати цю різноманітність для досягнення успіху на глобальному ринку. Розуміння та застосування кроскультурного менеджменту стає все більш важливішим для підприємств у сучасному світі.

Прикладом успішного впровадження кроскультурного менеджменту є міжнародні компанії, такі як Nestle, Samsung та McDonald's. Ці компанії адаптували свої продукти та стратегії до потреб різних культур та ринків, що дозволило їм здійснювати успішний бізнес у різних частинах світу.

Nestle є однією з найбільших компаній у галузі продуктів харчування та напоїв. Підприємство діє в більш ніж 186 країнах світу. Однією з ключових особливостей успіху Nestle є здатність адаптувати свої продукти до культурних уподобань різних споживачів. Наприклад, вони виробляють шоколад та напої з такими смаковими особливостями, які враховують смаки і культурні особливості покупців різних країн світу. Це дозволяє компанії здобути відданість споживачів у різних культурних середовищах.

Компанія Samsung, провідний виробник електроніки, також є відмінним прикладом успішного кроскультурного менеджменту, яка пристосовує свою технологічну продукцію до різних ринків та культурного розмаїття покупців. Вони випускають смартфони та планшети з такими функціональними особливостями, які відповідають потребам груп споживачів більшості країн світу. Цей підхід допомагає Samsung займати провідні позиції на багатьох світових ринках і культурних контекстах.

McDonald's - це глобальна мережа ресторанів швидкого харчування. Їх успіх полягає в здатності адаптувати меню та обслуговування до культурних особливостей споживання їжі в кожній країні розташування. Це дозволяє компанії успішно функціонувати в різних частинах світу та приваблювати широкий спектр клієнтів.

Враховуючи культурно-специфічні стратегії маркетингу та розвитку бізнесу вищезазначені компанії не лише адаптують свої продукти до різних культур і ринків, але й активно вивчають місцеві побажання споживачів. Все це робить їх прикладами успішного впровадження кроскультурного менеджменту в бізнес, що сприяє їхньому зростанню та успіху на міжнародному ринку.

Під час впровадження кроскультурного менеджменту на підприємстві зазвичай виникають певні виклики та проблеми. Основні з них включають: культурні різниці (різниця в цінностях, нормах та практиках); міжкультурна комунікація (відмінності в мові, жестах, стилі комунікації); адаптація бізнес-процесів, стратегій до різних ринків та культур; політичні та правові обмеження; етичні питання (різницю в моральних нормах та практиках).

Для успішного впровадження кроскультурного менеджменту на підприємстві важливо враховувати те, що мовний бар'єр може призвести до непорозумінь, тому здійснення мовного навчання та комунікація англійською або мовою партнерів може полегшити спілкування. Невербальні особливості спілкування, такі як жести та пози, теж мають велике значення в міжкультурному спілкуванні. Проведення міжкультурного навчання та розвиток міжкультурної компетентності працівників допомагають уникнути непорозумінь та конфліктів, а також сприяють побудові довіри між командами. Крім того, адаптація стратегій та процесів підприємства, включаючи аналіз бізнес-процесів та створення етичних кодексів, що враховують культурні відмінності, дозволяє компанії ефективно працювати в різних культурних середовищах і дотримуватися місцевих норм і цінностей, що сприяє підвищенню рівня довіри та успіху на міжнародних ринках.

Кроскультурний менеджмент сьогодні стає не лише обов'язковою складовою, але й справжньою силою, яка визначає успіх сучасних підприємств, які працюють на міжнародному ринку. Вміння розуміти, приймати та впроваджувати цей підхід не тільки розширює ринкові можливості, але й підвищує ефективність процесів, покращує міжнародні відносини та репутацію компанії. Враховуючи та працюючи з культурними відмінностями, підприємства відкривають нові горизонти й стають більш конкурентоспроможними на світовому ринку.

Список використаних джерел

1. Тодорова Н. Ю. Кроскультурний менеджмент: Навчальний посібник. 2009. 330 с.
2. Солодка А.К. Теоретико-методичні засади кроскультурної взаємодії учасників педагогічного процесу вищих навчальних закладів: автореф. дис. доктора пед. наук: 13.00.07; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. К., 2016. 42 с.
3. Попова Н.В., Шинкаренко В.Г. Кроскультурний менеджмент як механізм адаптації підприємств до сучасних умов розвитку. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2016. Вип. 54. С. 367–373.

Гадевич К.М., студентка
Данчева О. М., ст. викладач
кафедри менеджменту організацій
Одеський національний економічний університет

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ: ВИДИ ТА ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Мотивація персоналу є однією з ключових складових успішного управління в сучасних організаціях та фірмах. Незалежно від галузі або розміру підприємства, ефективне управління персоналом вимагає розуміння